

äfvn om hvarje sakta rörelse genom luften. *Örnen s-r i molnen uppöfver oss. Luftballongen s-de långsamt åt söder. S. bort, fram, ned, omkring, upp, ut.* — 2) S. brukas äfvn i vissa talesätt, hämtade från föregående bemärkelse. *S. med örorna, hejda rodden medelst att hålla årorna stilla i vattnet. S. på målet, icke tydligt kunna uttala orden.* (Fig.) *Ordet s-r mig på tungan, jag är nära att ihågkomma det. Redan s-r döden på mina läppar, jag är nära döden. Det s-r mig ständigt för ögonen, jag tycker mig ständigt se det. S. i villrådighet, i ovisshet, vara villrådlig, ovisst. S. i fara, vara i fara. S. mellan hopp och fruktan, än öfverlåta sig åt hoppet, än betagas af fruktan. En olycka s-r öfver oss, hotar, förestår oss. S. omkring, ut, se Kringsväfva, Utsväfva. — S-nde, part. pres. S. dimmor. S. målföre, darrande stämma, otydlig röst. — Brukas äfv. adjektivt i bem.: Ej rätt pålitlig, vacklande, tve tydlig, osäker. Han var s. i sitt vittnesmål. En s. vittnesberättelse. — Sväfvande, n. 4. o. Sväfning, f. 2. S. på målet, otydligt uttal, då vissa ljud ej blifva hörbara.*

SVÄGERSKA, f. 1. Kvinna, med hvars bror eller syster en person är gift.

SVÄLJA, sväl'ja, v. a. 2. 1) Genom en antingen frivillig eller ovilkorlig muskeltörelse nedtvinga genom matstrupen något, som man tuggat eller håller i munnen. *S. en tugga. S. en klunk vatten. S. piller. S. på något, bemöda sig att svälja något, utan att det vill lyckas; (fig. fam.) hafva svårt att smälta, fördraga något.* (Fig.) *S. en suck, qväfva, tillbakahålla en suck. S. sina tårar, återhålla dem. S. oförrätter, lida och nödgas tiga. S. ned, upp, se Nedsvälja, Uppsvälja. — Sväljande, n. 4. o. Sväljning, f. 2.* [Svälga.]

SVÄLJFISK, se *Svalgfisk*.

SVÄLJMETE, n. 4. Mete, som sker med gli. [Svälg —.]

SVÄLLA, v. n. 2. 1) Utvecklas till sitt omfång genom en vätska, genom utveckling af luft, o. s. v. *Ärter s. under kokning. S. igen, ihöp, genom svällning tilltäppas. S. upp, se Uppsvälla. S. öfver, svälla så, att något derigenom öfvertäckes. — 2) Höja sig, stiga. Strömmen svällde hastigt. S. öfver, se Öfversvämma. — 3) Vara uppsväld. Svampen sväller af vatten.* (Fig.) *Hennes barm sväller af begär. — S-nde, part. pres. S. barm. — Svällande, n. 4.*

SVÄLLNING, f. 2. 1) Företeelsen, då något sväller. — 2) Se *Drifning*, 3.

SVÄLT, sväl't, m. sing. oböjl. Tillstånd, då man lider hunger. *Dö af s., hungra ihjel; äfv. svälta så, att man är i fara att dö.*

SVÄLTA, sväl'ta, v. n. 4. Impf. *Svalt*, äfv. *Svalte*; pl. *Svult* och *Svalte*. Sup. *Svultit*. Part. pass. *Svulten*. Lida hunger. *S. ihjel, dö af hunger; äfv. vara i hungersnöd. S. ihöp, genom frivillig svält sammanspara. — V. a. (Sup. äfv. Svält) Låta hungra. S. ihjel, låta dö genom svält. S. ut, se Uthungra. S. räf, ett bekant barnspel med kort, då den säges blifva utsvält, som genom spelets gång mister alla korten; äfv. (fig. fam.) hafva intet att lifva af. — Svulten, part. pass. Brukas adjektivt i samma mening som Hungrig, Uthungrad. — S. sig, v. r. Ej låta kroppen få tillräcklig föda.*

SVÄMMA, v. n. 1. S. ell. s. öfver, se *Öfversvämma*.

SVÄNG, m. 2. 1) Svängning. *Höger, ven-*

ster s., svängning åt höger, venster. Taga s., svänga. Kusken tog ej riktig s., svängde ej riktigt. Ge s. åt, sätta i svängning. (Fig. fam.) *Vara i s-en, vara gängse; äfv. vara mycket firad, eftersökt. — 2) Ställe, der man svänger, tar af.*

SVÄNGA, v. a. 2. Sätta i hastig kretsörelse, gifva kretsörelse åt sidan. *S. fanan. S. hatlarna i luften. S. hästar, löga dem. S. omkring, — V. n. 1) Göra svängning. S. med hatten. S. åt höger, till venster.* (Milit.) *S. upp på linien, genom svängning marschera upp på linien.* (Fig. fam.) *S. på sig, göra sig stor och bred, brösta sig, gå med stolta åtbörder. — 2) Göra svängningar fram och tillbaka. Pendeln s-ger för sakta. — S. sig, v. r. 1) Se *Svinga sig. S. sig upp på hästen. — 2) Göra svängning. Släden s-gde sig åt sidan. S. sig om ell. omkring. Han s-gde sig omkring på en fot. — 3) Se *Svänga, v. n. 2. — 4) (fig. fam.) a) Bruka knep och ränker, genom list och konst söka vinna sitt mål. Hur han s-gde sig, så fick han syslan. — b) Se *Svänga på sig. — Svängande, n. 4.****

SVÄNGARE, m. 3. (fam.) Se *Svingare*.

SVÄNGBOM, m. 2. pl. — bommar. Stock, trä, hvarmedelst något svänges omkring.

SVÄNGBRO, f. 2. Bro, så inrättad, att den kan svängas åt sidan, när ett fartyg skall passera fram.

SVÄNGEL, svän'ng'l, m. 2. pl. *svänglar*. (på maskiner) Stång, som svänges fram och åter, t. ex. på en myntpress.

SVÄNGHJUL, n. 3. (på maskiner) Hjul, som hålles i en svängande rörelse.

SVÄNGJERN, n. 3. Ett slags dubbelarmad nyckel af jern, som användes vid borring.

SVÄNGNING, f. 2. 1) Rörelsen, då man svänger något eller svänger sig, vänder sig om. *Göra en s. S-ar med trupper. S. med en häst. — 2) En hängande kropps svängande rörelse fram och åter. En pendels s-ar. — 3) (fig. fam.) Knep och konst, listiga utvägar, undflykter. — Ss. *S-svörelse*.*

SVÄNGNINGSTID, m. 3. (mek.) Den tid, hvarunder en svängning forfar.

SVÄNGRUM, n. 3. Rum, utrymme för svängning. *Hafva godt s. Här är godt s.*

SVÄNGSTÅNG, f. 3. pl. — stänger. Se *Svängel*.

SVÄRA, f. 1. (gam.) Se *Svärmor*.

SVÄRA, SVÄRANDE, se *Svärja, Svärjande*.

SVÄRD, n. 3. 1) Rakt, långt och bredt sidogevär, till huggning eller stickning, med rak och bred klinga samt fäste med stång utan bygel. *Gripa till s-et, väpna sig. Falla för s., i krig. Med eld och s., se Eld.* (Fig.) *Andans s., andans kraft. Rättvisans s., straffmakten i samhället. Hämdens s., blodig utkränning af hämd. — 2) Lösbord på vissa fartyg, för att minska afdriften. — 3) Ett verktyg, som nyttjas vid linberedning. — Ss. *S-formig, -lik*.*

SVÄRDDANS, m. 2. Fordom bruklig dans emellan dragna svärd och hvassa spjut.

SVÄRDFEJARE, m. 3. Handverkare, som förfärdigar fästen och skidor till alla slags sidogevär, dolkar, m. m.

SVÄRDFISK, m. 2. En art Delfin, 10—12 alnar lång, med en 3 alnar hög och spetsig ryggfena, lik ett svärd, känd för sin styrka och grymhet. *Delphinus Orca. Kallas äfv. Späckhuggare.*

SVÄRDOTTER, f. 2. pl. — dottrar. Sonhustru.